

Από το σχολείο, στην αστυνομία και στο στρατό

Έχουν περάσει 81 χρόνια από τότε ο Βίλχελμ Ράιχ στην [«Μαζική Ψυχολογία του Φασισμού»](#) (1933) εξηγούσε τη συμπεριφορά των μικροαστικών στρωμάτων (υπαλλήλων, μικροεπιχειρηματιών) τα οποία προτιμούσαν την ψυχολογική και υλική ασφάλεια που παρείχε η πατριαρχική οικογένεια και η «κοινωνία του έθνους».

Η αναπαραγωγή εξουσιαστικών στερεοτύπων και η αδυναμία αντίδρασης σε ηγέτες, εργοδότες και καθοδηγητές διατηρεί το σημερινό ανάλογο της στον ελληνικό χώρο, σε άλλα κατά περίπτωση συγκείμενα, όμως πάνω στον ίδιο πυρήνα της μικροαστικής νοοτροπίας: από μικρή ηλικία τα παιδιά μαθαίνουν να μιμούνται και να βιώνουν το ρόλο του στρατιώτη, του μπάτσου, του υπηρέτη-υπαλλήλου του έθνους και της πατρίδας. Μέσα από το σχολικό περιβάλλον, επιλέγουν την ασφάλεια της επαγγελματικής αποκατάστασης στον στενό πυρήνα του κράτους.

«Ένα 70%-80% παιδιών στα πάρτι ντύνονται στρατιώτες, αστυνομικοί με όλα τα απαραίτητα αξεσουάρ, χειροπέδες κ.λπ», λέει η Π.Κ. από το Νέο Φάληρο, μητέρα δυο παιδιών. Επιβεβαιώνει μαρτυρίες και άλλων γονιών που αν και ενοχλούνται σε πρώτη φάση για εικόνες που μέχρι χθες ήταν «αόρατες» και «ακίνδυνες», προσπαθούν σήμερα να οργανωθούν σε γειτονιές και σχολεία.

«Θεωρώ ότι δεν πρέπει να αφήνεται τίποτα αναπάντητο, αν και αντιλαμβάνομαι τον φόβο που επικρατεί. Πρόσφατα, σε συνέλευση γονέων, ένας στρατιωτικός πρότεινε να μιλήσουν στα παιδιά, άτομα από το αστυνομικό ή το πυροσβεστικό σώμα, στη βάση του

ότι είναι 'τα μόνα σώματα που δεν δέχονται αλλοδαπούς'. Ευτυχώς, αυτή η ρατσιστική τοποθέτηση δεν έμεινε αναπάντητη», περιγράφει η Π.Κ.

Η ελκυστικότητα που ασκούν τα σώματα ασφαλείας, από την εποχή που [ο Χρυσοχοϊδης συνέβαλε τα μέγιστα](#) στην γιγάντωση της συγκεκριμένης «αγοράς εργασίας», δεν μπορεί να εξηγηθεί επαρκώς ως επιλογή με ιδεολογική φόρτιση, έχει προπάντων υλικό υπόβαθρο.

«Νομίζω ότι ο λόγος που πολλά παιδιά επιλέγουν σώματα ασφαλείας ή στρατιωτικές σχολές είναι ότι μέσα στο περιβάλλον της κρίσης, αποτελούν μια σίγουρη επαγγελματική επιλογή. Δεν πρόκειται τόσο για πολιτική επιλογή, έχει όμως πολιτικό αντίκτυπο. Όταν βλέπουν συμμαθητές και συμφοιτητές να πληρώνονται στην ώρα τους, το σκέφτονται ξανά και ξανά», λέει η Μαρία Ραπτοπούλου, καθηγήτρια σε Λύκειο στη Δραπετσώνα.

«Η σίγουρη δουλειά, το στερεότυπο του δημόσιου υπαλλήλου που υπήρχε τις προηγούμενες δεκαετίες, έχει μετατοπιστεί σ' αυτά τα επαγγέλματα. Μπορεί οι μισθοί και εκεί να έχουν μειωθεί, είναι όμως σίγουροι», σχολιάζει η Ιωάννα Μπουρδάκου, καθηγήτρια-φιλόλογος, εργαζόμενη σε φροντιστήριο.

«Τα φροντιστήρια κάνουν σχετικές ημερίδες και το προτείνουν ανεπιφύλακτα στα παιδιά», επισημαίνει.

Πάγια επιλογή

Παρά την κατάρρευση και τη διάλυση της αγοράς εργασίας όπως την ξέραμε, δεν προκύπτει κάποια θεαματική αύξηση στις συγκεκριμένες προτιμήσεις των υποψηφίων, οι στρατιωτικές σχολές και τα σώματα ασφαλείας αποτελούσαν μια σταθερή και πάγια επιλογή. Ιδίως σήμερα, σ' ένα σύστημα εκπαίδευσης [που οξύνει τα ταξικά του χαρακτηριστικά](#) και πετάει έξω τους «αδύνατους», το μελλοντικό φθηνό εργατικό δυναμικό.

Ο Χρήστος Κάτσικας, εκπαιδευτικός αναλυτής και διαχειριστής του [alfavita.gr](#) σχολιάζει στο "TheCricket" το κοινωνιολογικό

υπόστρωμα που βρίσκεται, κατά την άποψή του, πίσω από τις συγκεκριμένες επιλογές.

«Αξίζει να μιλήσουμε για δύο στοιχεία: α) οι μαθητές με το που μπαίνουν σ' αυτές τις σχολές είναι ήδη εργαζόμενοι – γι' αυτό αυτές οι σχολές δεν αποτελούν επιλογή αριστοκρατικών ή μεγαλοαστικών στρωμάτων. Υπάρχει βέβαια μια μειοψηφία η οποία μπορεί για παράδειγμα να στραφεί στην στρατιωτική ιατρική ή στην Ικάρων, αν η επιλογή 'χτίζεται' ως 'όνειρο'. β) αν και δεν υπάρχει κάποια έρευνα, η εμπειρική πραγματικότητα δείχνει ότι οι οικογένειες των παιδιών -η συντριπτική πλειονότητα- που κάνουν αυτές τις επιλογές είναι συντηρητικών αντιλήψεων, 'χρωματίζονται' από τα δεξιά και σίγουρα δεν θα λέγαμε ότι ψηφίζουν αυτό που ονομάζεται 'αριστερά'. Συνήθως, οι γονείς που αυτοπροσδιορίζονται ως 'αριστεροί' δείχνουν προβληματισμένοι όταν η συζήτηση φτάσει σ' αυτές τις σχολές, οι υπόλοιποι δεν έχουν σχετικές αντιρρήσεις».

Από το 2009 και μετά, οπότε το ναζιστικό μόρφωμα της Χρυσής Αυγής άρχισε να εκμεταλλεύεται εκλογικά και κοινωνικά την φτωχοποίηση των μεσαίων και μικροαστικών στρωμάτων, προκύπτει ότι η ιδεολογική δουλειά για το έθνος και την πατρίδα επιτελεί συγκεκριμένη λειτουργία.

«Πράγματι, υπάρχουν παιδιά που είτε στήριζαν είτε έδειχναν ανεκτικότητα στην Χρυσή Αυγή, ενδιαφέρονταν αρκετά για αστυνομικές ή στρατιωτικές σχολές», σημειώνει ο Χ. Κάτσικας.

«Τόσο οι στρατιωτικές σχολές όσο και τα ΜΑΤ εμφανίζουν τη νοοτροπία και την ιδεολογία που εμφανίζει η Χρυσή Αυγή: η δράση είναι ίδια, επιτίθενται στον απεργό, τον μετανάστη. Και δυστυχώς για κάποια από τα παιδιά της Νίκαιας και του Κορυδαλλού, αυτές οι συμπεριφορές είναι το πρότυπό τους», συμπληρώνει η Ι. Μπουρδάκου.

«Εκτός από τους οικονομικούς λόγους, η εξουσία που δίνει η θέση του απλού αστυφύλακα, του αξιωματικού και όλων των άλλων δυνάμεων αστυνόμησης και καταστολής, είναι ένα ιδεολογικό

στοιχείο που εξηγεί και οδηγεί σ' αυτές τις επιλογές. Στον Κορυδαλλό για παράδειγμα 'έχουμε την ευκαιρία' να βλέπουμε συχνά το υπεροπτικό ύφος της αστυνομίας», λέει ο Γιάννης Βαρδουνιώτης, πρόεδρος της Β' ΕΛΜΕ Πειραιά.

«Οι γονείς εμφανίζονταν μόνο για τους βαθμούς»

Ακόμη και από παιδιά που αδυνατούν να συγκροτήσουν μια πιο συνεκτική πολιτική άποψη, ακούγεται πολλές φορές το σχόλιο πως «και τα ΜΑΤ εντολές εκτελούν, δε φταίνε πάντα αυτοί. Αν κάνουν αλλιώς, μπορεί να χάσουν τη δουλειά τους...».

Πιο στέρεη άποψη βέβαια από αυτή δεν θα μπορούσε να συγκροτηθεί από τον κυρίαρχο κρατικό λόγο και τους οικονομικούς του σχεδιασμούς.

Ωστόσο, ευτυχώς που υπάρχουν αρκετά παιδιά που αντιλαμβάνονται τα εμπόδια που θέτει το καπιταλιστικό μοντέλο, τα οικογενειακά φορτία και η απάτη του εθνικού ιδεολογήματος.

Η Στέλλα από το Κερατσίνι, φοιτήτρια στο πρώτο έτος, είναι διαφωτιστική.

«Έρχομαι από ένα σχολείο που όπως τα περισσότερα ήταν γενικά 'απολίτικο' με την έννοια ότι δεν είχαν φανερωθεί αριστερές ή δεξιές/ακροδεξιές τοποθετήσεις. Τα τελευταία χρόνια όμως οι στρατιωτικές σχολές και η αστυνομία επιλέγονται και από παιδιά των οποίων οι οικογένειες δε φανερώνουν με μια πρώτη ματιά συντηρητικές ή άλλες ακροδεξιές συμπεριφορές. Όταν η συζήτηση πήγαινε σε πιο βαθύ επίπεδο, έβλεπες ότι όλοι (μαθητές και καθηγητές) προβληματίζονταν με τους μετανάστες που έρχονται 'στο σπίτι μας' την ώρα που υπάρχει 'κρίση με τις δουλειές' και με το πως θα συμβιώσουμε με μουσουλμάνους που δεν είναι χριστιανοί 'σαν και εμάς' και άλλα τέτοια», λέει χαρακτηριστικά και συνεχίζει:

«Όταν ελάχιστοι από εμάς προσπάθησαν να κάνουν συζητήσεις με

καθηγητές για το τι σημαίνει αυτή η κρίση και η στρατιωτικοποίηση γύρω μας, ήταν εμφανές ότι απέφευγαν να πάρουν θέση, άλλοι φοβούνταν κλπ. Όταν π.χ. μερικοί από εμάς θέταμε ζητήματα όπως η ισλαμοφοβία ή ομοφοβία ποτέ δεν παίρναμε μια ξεκάθαρη, αναλυτική απάντηση. Συνήθως ακούγαμε κάτι ‘αντικειμενικό’ του στυλ ‘όλοι οι άνθρωποι έχουν δικαιώματα’, χωρίς να το αναλύουμε παραπέρα».

Και με τους γονείς; Τι θα περίμενε (αν έπρεπε να περιμένει) κάποιος από τους γονείς;

«Είχαμε προσπαθήσει να κάνουμε δυο-τρεις συνελεύσεις με τους γονείς οι οποίες ήταν παταγώδης αποτυχία. Οι περισσότεροι γονείς έδιναν παρουσία μόνο σε καταλήψεις που γίνονταν λέγοντας ‘ότι το παιδί μου χάνει το μάθημα ενώ δεν έχουμε λεφτά και εσείς κοπροσκυλιάζετε’. Τους γονείς μόνο στους βαθμούς τους βλέπαμε».